

Sygn. akt II Ca 975/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Bazelan (spr.)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Grzegorz Grymuza

Sędzia Sądu Rejonowego Marta Postulska-Siwek (del.)

Protokolant Sekretarz sądowy Katarzyna Gustaw

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2014 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. H.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w Lublinie

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 28 czerwca 2013 roku, sygn. akt I C 720/12

I. oddala apelację;

II. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie adwokatowi G. F. kwotę 2214 (dwa tysiące dwieście czternaście) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w drugiej instancji z urzędu.

II Ca 975/13

UZASADNIENIE

W dniu 10 października 2012 roku powód J. H. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie pozew przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w Lublinie o zapłatę kwoty 70.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10 października 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że domaga się kwoty 20000 zł odszkodowania i 50000 zł zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z przewlekłością postępowania w sprawie toczącej się z jego powództwa przed Sądem Okręgowym w Lublinie w sprawie o sygnaturze akt VII P 1/12

Wyrokiem z dnia 28 czerwca Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie

I. oddalił powództwo;

II. nie obciążył powoda J. H. kosztami procesu;

III. nakazał wypłacić ustanowionemu z urzędu pełnomocnikowi powoda -adwokatowi G. F. z sum budżetowych Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie) kwotę 3.600 złotych wraz z podatkiem VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia Sądu Rejonowego:

J. H. w dniu 4 maja 2005 roku wniósł do Sądu Okręgowego -Sądu Pracy w Lublinie pozew, w którym domagał się zasądzenia od pozwanego - Urzędu Miasta we W. odszkodowania w wysokości 35.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za rozstrój zdrowia polegający na chorobie skóry, która zdaniem powoda jest chorobą zawodową. Powód domagał się ponadto zadośćuczynienia w kwocie 35.000 złotych za doznaną krzywdę oraz zasądzenia od pozwanego na jego rzecz renty z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy, w wysokości 500 złotych miesięcznie.

Powód był pracownikiem Urzędu Miasta we W. w okresie od 16 maja 1988 roku do 30 kwietnia 2003 roku na stanowisku inspektora wydziału organizacyjnego. Do jego obowiązków należała m.in. obsługa kserokopiarki - kserowanie dokumentów oraz bieżąca jej konserwacja -uzupełniania tonerów, czyszczenie urządzeń. Zdaniem powoda, w związku z używaniem przy tych czynnościach czynników chemicznych, nabawił się choroby dermatologicznej przejawiającej się w pękających i trudno gojących się zmianach na skórze.

Organy inspekcji sanitarnej odmówiły uznania schorzeń powoda za chorobę zawodową wobec niestwierdzenia związku choroby J. H. z warunkami pracy w Urzędzie Miasta we W..

W toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Lublinie - VII Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygnaturze akt VII P 1/12 przeprowadzono szereg czynności dowodowych, które zdaniem powoda nie były wystarczające do prawidłowego rozstrzygnięcia jego sprawy. W związku z faktem, że od wniesienia powództwa minęło ponad 7 lat, a sprawa nadal nie została zakończona, J. H. złożył w dniu 12 czerwca 2012 roku do Sądu Apelacyjnego w Lublinie skargę na przewlekłość postępowania.

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2012 roku, sygnatura akt II S 4/12 Sąd Apelacyjny w Lublinie częściowo uwzględnił skargę i stwierdził, że w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Lublinie w przedmiotowej sprawie nastąpiła przewlekłość postępowania i w związku z tym przyznał J. H. od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Lublinie sumę pieniężną w wysokości 4.000 złotych.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny stwierdził, że do przewlekłości w analizowanym postępowaniu doszło jedynie w okresie od dnia 5 sierpnia 2005 roku do dnia 15 maja 2006 roku, kiedy to Sąd Okręgowy nie podjął żadnej czynności w sprawie. W ocenie Sądu Apelacyjnego bezczynność ta nie była wynikiem żadnych obiektywnych, zewnętrznych okoliczności i przyczyniła się do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Sąd rozpoznający skargę powoda zważył jednocześnie, że niezasadny jest zarzut przewlekłości odnoszący się do całego 7-letniego okresu trwania postępowania, gdyż Sąd Okręgowy podejmował w tym czasie szereg czynności procesowych, m.in. przeprowadzał dowody z opinii biegłych. Przerwy w postępowaniu spowodowane były również okolicznościami związanymi z problemami zdrowotnymi powoda, co skutkowało m.in. zawieszeniem postępowania na zgodny wniosek stron w okresie od 10 lipca 2008 roku do 5 listopada 2009 roku.

J. H. leczenie dermatologiczne rozpoczął w 1988 roku i nadal je kontynuuje. Z uzyskanych przez niego od lekarzy informacji choroby dermatologicznej powoda nie da się wyleczyć w Polsce. Powód nie podjął jednakże leczenia poza granicami kraju (w Anglii), albowiem nie ma na to środków pieniężnych. Zasądzone w sprawie VII P 1/12 Sądu Okręgowego w Lublinie kwoty zamierzą przeznaczyć na to leczenie.

Od 2005 roku do chwili obecnej J. H. był stroną i innych spraw cywilnych oraz kierowano przeciwko niemu wnioski o ukaranie i akty oskarżenia. Dwukrotnie doznał również udaru mózgu.

Sąd Rejonowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie okoliczności przyznanych w toku procesu oraz wskazanych w uzasadnieniu dowodów.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie było zasadne.

Sąd zaznaczył, że jako podstawę faktyczną powództwa - w odniesieniu do szkody majątkowej określonej na 20.000 złotych - J. H. wskazał nieuwzględnienie przez Sąd Apelacyjny jego żądania zawartego w skardze na przewlekłość postępowania w całości, a jedynie w części, co uniemożliwiło mu leczenie za granicą. Pełnomocnik powoda precyzując żądanie w tym zakresie wskazał, iż uszczerbek w majątku powoda powstał na skutek niezakończenia w rozsądnym terminie postępowania w sprawie VII P 1/12, czego skutkiem było nieuzyskanie środków na leczenie powoda. W odniesieniu zaś do szkody niemajątkowej powód wskazał samą przewlekłość postępowania przed Sądem Okręgowym w Lublinie w sprawie VII P 1/12 i stres z tym związany, w wyniku czego miała pogłębić się jego choroba zawodowa, na leczenie której nie miał środków finansowych.

Jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał art. 417 k.c., w myśl którego: za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa i podniósł, że dla przyjęcia odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej konieczne jest zatem wykazanie przez poszkodowanego: istnienia szkody, jej wysokości, bezprawności działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej oraz związku przyczynowego między tym zachowaniem a powstałą szkodą.

Odnosząc się do postępowania w przedmiocie przewlekłości Sąd Rejonowy wskazał, że Sąd rozpoznający skargę w żadnej mierze nie jest zobligowany do zasądzenia kwoty w maksymalnej, przewidzianej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej jako ustawa z dnia 17 czerwca 2004 roku), a to, jaka ostatecznie suma zostanie przyzna stronie, zależy od swobodnego uznania Sądu, który dokonuje oceny na tle konkretnego przypadku. W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny w Lublinie w uzasadnieniu postanowienia z dnia 17 lipca 2012 roku przedstawił okoliczności, z powodu których uznał, że kwota 4.000 złotych przyznana J. H. stanowi wystarczającą rekompensatę za stwierdzoną przewlekłość w postępowaniu w sprawie o sygnaturze akt VII P 1/12. Wskazał przy tym na skomplikowany charakter rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy w Lublinie sprawy, na fakt, iż w toku toczącego się przez ponad 7 lat postępowania przewlekłość można stwierdzić wyłącznie w odniesieniu do nieco ponad 10-miesięcznego okresu nieuzasadnionej bezczynności Sądu, trwającej od dnia 5 sierpnia 2005 roku do dnia 15 maja 2006 roku. Sąd Apelacyjny zauważył, że długi czas trwania postępowania wynika również z przyczyn leżących po stronie powoda, kiedy to z uwagi na jego problemy zdrowotne koniecznym było zawieszenie postępowania na ponad rok. Sąd rozpoznając skargę J. H. wskazał, że w pozostałym okresie w sprawie przed Sądem Okręgowym przeprowadzane były poszczególne czynności procesowe, wywoływano m.in. opinie biegłych, przesłuchiowano świadków. Okoliczności te według Sądu Rejonowego w sposób jednoznaczny wskazują, że wydane po rozpoznaniu skargi powoda na przewlekłość postępowania orzeczenie znajdowało oparcie w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku.

Natomiast odnosząc się do okoliczności powoływanych przez pełnomocnika powoda (nieuzyskania środków na leczenie) Sąd Rejonowy podniósł, iż brak jest na dzień orzekania w przedmiotowej sprawie przez Sąd Rejonowy podstaw do przyjęcia, czy powództwo J. H. w sprawie VII P 1/12 Sądu Okręgowego w Lublinie w ogóle zostanie uwzględnione, a jeżeli tak, to w jakiej części. Powód nie może zatem obecnie skutecznie domagać się odszkodowania za nieprzyznanie w rozsądnym terminie odszkodowania przez Sąd Okręgowy, które zamierzał przeznaczyć na leczenie, skoro nie jest wiadomym, czy takie odszkodowanie zostanie na jego rzecz zasądzone.

Odnosząc się do powstania szkody na osobie powoda Sąd Rejonowy stwierdził, że ocena źródła dolegliwości zdrowotnych powoda jest przedmiotem toczącego się przed Sądem Okręgowym postępowania o sygn. akt VII P 1/12, które nie zostało zakończone i brak jest podstaw do ustalenia, iż żądanie powoda w w/w sprawie skierowane przeciwko pracodawcy jest zasadne, a to z kolei powoduje niemożność ustalenia związku przyczynowego pomiędzy przewlekłością postępowania skutkująca brakiem pieniędzy na leczenie (na którą to okoliczność powołuje się J. H.) a doznaną ewentualnie szkodą w postaci postępującej choroby dermatologicznej. Niezbędnym warunkiem

odpowiedzialności Skarbu Państwa jest bowiem ustalenie związku przyczynowego pomiędzy doznaną krzywdą, a bezprawnym wykonywaniem władzy publicznej.

Sąd Rejonowy miał na uwadze, że fakt długotrwałego postępowania sądowego niewątpliwie jest okolicznością dla powoda negatywną i stresującą. Niemniej na przestrzeni lat powód był stroną wielu postępowań cywilnych, karnych i administracyjnych. Nie jest zatem możliwym "oddzielenie" stresu powoda związanego z przewlekłością postępowania w sprawie VII P 1/12 Sądu Okręgowego od stresu jakiego powód doznał w codziennym życiu, czy na skutek toczących się od 2005 roku innych postępowań przed Sądami, w tym postępowań karnych, w których były składane kasacje. Nie bez znaczenia jest również fakt, iż po 2005 roku powód dwukrotnie doznał udaru mózgu. Ocena stanu psychicznego powoda i ocena, jakie konkretnie zdarzenia wywołały u powoda silny stres oraz negatywne doznania i czy takim zdarzeniem było toczące się od 2005 roku postępowanie przed Sądem Okręgowym wymagały wiadomości specjalnych z zakresu psychologii (ewentualnie psychiatrii).

Nie jest zatem możliwym ustalenie przez Sąd, że pogarszanie się stanu zdrowia J. H. związane jest z jedną, konkretną sprawą sądową. Sąd Rejonowy podkreślił, że J. H. zeznał, że nie korzystał z pomocy psychologa, bo nie miał takiej potrzeby, że jego choroba jest alergiczna nie psychiatryczna, że nie dostał jej z żadnej sprawy sądowej i w swoich twierdzeniach powoływał się wyłącznie na aspekt finansowy związany z przewlekłością postępowania, tj. brak środków na leczenie z uwagi na niezakończenie sprawy przed Sądem Okręgowym.

W ocenie Sądu Rejonowego ewentualna odpowiedzialności Skarbu Państwa mogłaby zaistnieć w hipotetycznej sytuacji, w której stosowne świadczenie zostałoby już przyznane w postępowaniu o sygnaturze akt VII P 1/12 i powód wykazałby, że poniósł szkodę w związku ze zbyt późnym zasądzeniem odszkodowania, wynikającym ponadto z bezprawnego działania organów władzy sądowniczej.

Sąd Rejonowy wskazał, że ewentualne ujemne przeżycia psychiczne powoda związane z przeciągającym się postępowaniem sądowym, które można by rozpatrywać w kontekście doznanej krzywdy, zostały już zrekompensowane przyznaną J. H. w postępowaniu ze skargi na przewlekłość kwotą 4.000 złotych, która to suma ma właśnie charakter kompensacyjny za negatywne skutki stwierdzonej przewlekłości. Sąd Rejonowy nie ma podstaw do kwestionowania przyznanej sumy i uznania, że była ona zbyt niska wobec negatywnych konsekwencji, jakie miał ponieść powód, związanych chociażby ze stresem.

Powyższe w ocenie Sądu Rejonowego usprawiedliwia oddalenie wniosku o zwrócenie się do placówek medycznych o nadesłanie dokumentacji lekarskiej powoda i o wywoływanie dowodu z opinii biegłego dermatologa na okoliczność, czy negatywne doznania moralne i przeżycia psychiczne związane ze stwierdzoną orzeczeniem Sądu Apelacyjnego przewlekłością postępowania przed Sądem Okręgowym w sprawie VII P 1/12 mogły przyczynić się do utrzymywania się lub rozwoju choroby powoda w postaci przewlekłego wyprysku rogowaciejącego skóry.

Odnosząc się do przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa, mianowicie do bezprawności wykonywania władzy publicznej Sąd Rejonowy uznał, że sam fakt długiego okresu trwania postępowania przed Sądem Okręgowym, jakkolwiek jest okolicznością negatywną dla stron, to nie może jednak prowadzić do wniosku, że jest to działanie, tudzież zaniechanie, bezprawne.

Dlatego według Sądu Rejonowego Reasumując, powód nie udowodnił istnienia wymaganych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Żądanie powoda o zapłatę przez Skarb Państwa kwoty 20.000 złotych tytułem odszkodowania oraz kwoty 50.000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami nie było zasadne w żadnym zakresie i z tego powodu na podstawie powołanych przepisów podlegało oddaleniu.

Orzeczenia o kosztach Sąd uzasadnił przepisem art. 102 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 w zw. z § 19 i § 20 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od tego wyroku wniósł powód J. H., który zaskarżył wyrok w części co do pkt I. i zarzucił:

I. Naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść wyroku, tj.:

- art. 233 § 1 kpc, 322 kpc przez uznanie, iż przyznana przez Sąd Apelacyjny kwota 4.000 zł wyczerpuje roszczenia powoda, w związku ze stwierdzoną przewlekłością, podczas gdy Sąd pominął całokształt okoliczności sprawy, takich jak przewlekłość postępowania przed Sądem Okręgowym VII P 1/12, waga postępowania VII P 1/12 dla powoda, jego wiek i stan zdrowia, co pozwala uznać, że powód nabył roszczenia za sam fakt przewlekłości postępowania, co najmniej w kwocie 20.000 zł, oraz prawo żądać kwoty 50.000 zł jak rekompensaty za pogorszenie stanu zdrowia,

- art. 217 § 1 i 2 kpc, 232 kpc, 278 § 1 kpc przez brak wywołania opinii biegłego dermatologa, podczas gdy ocena czy negatywne doznania moralne i przeżycia psychiczne związane z stwierdzoną orzeczeniem Sądu Apelacyjnego przewlekłością postępowania przed Sądem Okręgowym w sprawie VII P 1/12 mogły przyczynić się do utrzymywania się lub rozwoju choroby powoda w postaci przewlekłego wyprysku rogowaciejącego skóry oraz czy powyższe schorzenie można wyleczyć w Polsce, czy istnieje możliwość leczenia, w tym całkowitego wyleczenia zagranicą? W jakich krajach? Jakie są koszty leczenia zagranicznego, wymagają wiadomości specjalnych z zakresu dermatologii, doszło więc do nieprzeprowadzenia zawnioskowanego dowodu na okoliczności mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i uniemożliwiło właściwą ocenę zasadności powództwa, co stanowi nierozpoznanie istoty sprawy,

- 233 § 1 kpc w zw. z art. 232 i 278 § 1 kpc przez samodzielne rozstrzygnięcie kwestii wymagający wiadomości specjalnych i uznanie, że brak związku przyczynowego pomiędzy przewlekłym postępowaniem a rozwojem choroby powoda, podczas gdy powód wnosił o rozstrzygnięcie zagadnienia przez biegłego dermatologa, a Sąd oddalając ten wniosek, nie dopuścił także z urzędu dowodu z opinii psychologa, ewentualnie psychiatry, chociaż na potrzebę takiego rozstrzygnięcia wskazał na stronie 10 uzasadnienia, co stanowi nierozpoznanie istoty sprawy,

- 233 § 1 kpc w zw. z art. 232 i 278 § 1 kpc pominięcie wnioskowanych przez powoda dowodów z akt sprawy VII P 1/12 wskazujących na potrzebę dopuszczenia dowodu z opinii biegłego dermatologa, w szczególności kart 79, 80 i nast. powołane we wniosku o dopuszczenie dowodu z akt sprawy,

- 235, 233 § 1 kpc przez czynienie ustaleń faktycznych z akt sprawy VII P 1/12 na niekorzyść powoda, w sytuacji gdy Sąd Rejonowy w dacie wyrokowania nie mógł przeprowadzić dowodu z tych akt, z uwagi na fakt, iż zostały wysłane do Prokuratury Rejonowej L. (...) w L., a więc Sąd Rejonowy naruszył zasadę bezpośredniości postępowania dowodowego przed Sądem orzekającym,

2. naruszenie prawa materialnego, które miało wpływ na treść wyroku:

- art. 15 ust. 1 i 2 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki z dnia 17.06.2004 r. (Dz.U. 2004, N. 179, póź. 1843) dalej zwaną ustawą, art. 417 § 1 kc w zw. z art. 445 § 1 kc przez niezastosowanie powołanych przepisów przy ocenie roszczeń powoda, co doprowadziło Sąd Rejonowy do uznania, że "ujemne przeżycia psychiczne powoda związane z przeciągającym się postępowaniem sądowym, które można by rozpatrywać w kontekście doznanej krzywdy, zostały już zrekompensowane przyznaną J. H.w postępowaniu ze skargi na przewlekłość kwota 4.000 zł, podczas gry prawidłowe zastosowanie powołanych przepisów prowadzi do wniosku, że Sąd oceniając czy należy się zadośćuczynienie powinien odnieść się do takich kryteriów jak rozmiar doznanej krzywdy, długotrwałość trwania cierpień, wiek powoda, jego zły stan zdrowia, a także faktu, iż zadośćuczynienie powinno mieć charakter kompensacyjny, co oznacza, iż nie będzie adekwatnym przyznanie zadośćuczynienia w kwocie tzw. "symbolicznej", (4000 zł przed Sądem Apelacyjnym), a co najmniej kwota, której domaga się powód,

- art. 2 i 12 ustawy, art. 417 § 1 k.c. przez uznanie, że stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego nie przesadza, bezprawności takiego działania czy zaniechania Sądu, podczas gdy prawidłowa wykładania powołanych przepisów prowadzi do wniosku, iż rozpoznanie z opóźnieniem w wyniku przewlekłości postępowania sądowego stanowi

zdarzenie ze sfery działania władzy publicznej, które z uwagi na stwierdzoną we właściwym trybie przewlekłość ma znamiona bezprawności, a więc Sąd nie rozpoznał istoty sprawy.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wnosił o zmianę: zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Lublinie na rzecz powoda kwoty 70.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, ewentualnie wnoszę o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji.

Pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Okręgowego w Lublinie wnosil o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, które nie zostały skutecznie zakwestionowane w zarzutach apelacji.

Zarzut apelacji jakoby Sąd Rejonowy czynił niekorzystne ustalenia na podstawie akt sprawy VII P 1/12 i to z naruszeniem zasady bezpośredniości (art.235 k.p.c.) jest o tyle niezrozumiały, że w apelacji nie wskazano konkretnie których z ustaleń Sądu miałyby to dotyczyć. Ponadto Sąd Rejonowy dołączył wnioskowane przez stronę powodową dowody z dokumentów z akt VII P 1/12 Sądu Okręgowego w Lublinie do akt niniejszej sprawy (k. 68- 117), zaś skarżący nie wskazuje jakie jeszcze inne dowody miałyby być z tych akt wykorzystane i dlaczego.

Nie ma także podstaw zarzut jakoby Sąd Rejonowy pominął dowody z akt sprawy VII P1/12, w szczególności z k.79 i 80 (zaświadczenia lekarskie z poradni dermatologicznej) gdyż Sąd Rejonowy wprost uznawał schorzenia natury dermatologicznej powoda za niesporne (k.150).

Sąd Okręgowy podziela także ocenę prawną Sądu Rejonowego co do tego, że powód nie udowodnił wymaganych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, które mogłyby uzasadniać przyznanie mu odszkodowania w kwocie 20000 zł i zadośćuczynienia w kwocie 50000 zł.

W tym względzie słusznie zarzuca autor apelacji, że zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki: postanowienie uwzględniające skargę wiąże sąd w postępowaniu cywilnym o odszkodowanie lub zadośćuczynienie co do stwierdzenia przewlekłości postępowania, co przesądza o bezprawności zachowania Sądu, jakiej wymaga art. 417 § 1 k.c. Nie prowadzi to jednak do zmiany zaskarżonego wyroku.

Mianowicie to, że art. 15 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 roku przewiduje możliwość dochodzenia w odrębnym postępowaniu przez stronę, której skargę uwzględniono, naprawienia szkody wynikłej ze stwierdzonej przewlekłości nie oznacza, że może ona domagać się dodatkowej (obok zasądzonej kwoty w postępowaniu ze skargi na przewlekłość) kwoty za sam fakt, że wystąpiła przewlekłość, a skarżący doznawał negatywnych przeżyć z tym związanych. Z tej racji przysługuje mu jedynie należność w oparciu o art. 12 ust. 4 ustawy zasądzana w postępowaniu ze skargi i ta suma przyznawana od Skarbu Państwa ma rekompensować tego rodzaju uciążliwości.

Natomiast uwzględnienie dalszych roszczeń skarżącego związanych z przewlekłością jest możliwe jeśli wystąpią także inne (poza bezprawnością) przesłanki warunkujące powstanie tych roszczeń – tj. w przypadku odszkodowania – szkoda, a w przypadku zadośćuczynienia – rozstrój zdrowia oraz związek przyczynowy pomiędzy przewlekłością a tymi skutkami.

Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 maja 2010 r., II CSK 640/09 (LEX nr 598758): przepis art. 15 ustawy z 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nie tworzy swoistego uprawnienia do domagania się odszkodowania lub

zadośćuczynienia, wskazuje na możliwość uzyskania pełnej kompensaty, ma charakter normy odsyłającej i określającej zakres prejudycjalnego związania. Nie zwalnia jednak strony od obowiązku wykazania pozostałych przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa, zezwalających na zastosowanie art. 417 § 1, art. 445 lub art. 448 k.c. w postaci szkody i związku przyczynowego pomiędzy jej powstaniem a przewlekłością.

Stąd zarzuty apelacji naruszenia art.15 ust. 1 i 2 ustawy z 17 czerwca 2004 oraz art. 417 § 1 k.c. i 445§ 1 k.c. sprowadzające się do stwierdzenia jakoby powód nabył roszczenia za sam fakt przewlekłości postępowania w sprawie VII P 1/12 nie są uzasadnione. Z tego tytułu otrzymał kwotę zasądzoną w punkcie 2 postanowienia z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie III S 4/12, przy przyznawaniu której Sąd brał pod uwagę okoliczności w postaci czasu przewlekłości, wagi postępowania VII P 1/12 dla powoda i rozmiar doznanej krzywdy - ujemnych przeżyć powoda związanych z przeciągającym się postępowaniem sądowym. Przytaczana w apelacji krzywda tylko w postaci negatywnych odczuć i strat moralnych związanych z długotrwałością postępowania mogła być brana pod uwagę przy zasądzaniu sumy na mocy art. 12 ust. 4 ustawy z 17 czerwca 2004 roku, nie w ramach roszczeń dochodzonych w niniejszej sprawie, których podstawę stanowią przepisy art. 417 § 1 k.c. i art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c.

Do przyznania zadośćuczynienia na mocy art. 445 § 1 k.c. w zw. z art.444 § 1 k.c. i z art. 417 § 1 k.c. nie wystarczy stwierdzenie przewlekłości i związanej z tym krzywdy w postaci negatywnych odczuć, ale konieczne stwierdzenie rozstroju zdrowia pozostające w związku przyczynowym z przewlekłością postępowania i dopiero wówczas brane byłyby pod uwagę podnoszone w zarzutach apelacji kryteria mające wpływ na wysokość zadośćuczynienia - rozmiar doznanej krzywdy, długotrwałość trwania cierpień fizycznych i psychicznych, wiek powoda, jego stan zdrowia i to, że zadośćuczynienie powinno mieć charakter kompensacyjny, itp. Jednakże powód nie wykazał przesłanek uzasadniających wystąpienie tego roszczenia.

Należy wskazać, że analiza uzasadnienia apelacji prowadzi do wniosku, że aktualnie skarżący domaga się kwoty 20000 zł jako odpowiedniej rekompensaty za krzywdę wynikającą z przewlekłości i to w oparciu o art. 445 § 1 k.c., co wskazuje na niedopuszczalną w postępowaniu apelacyjnym zmianę żądania (art. 383 k.p.c.), gdyż w postępowaniu w pierwszej instancji powód domagał się tej kwoty tytułem odszkodowania.

Powód J. H. w pozwie wiązał swoją szkodę nie tyle z samą przewlekłością, a z zasądzeniem na jego rzecz nieodpowiedniej sumy z tego tytułu, gdyż uważał, że winna mu być przyznana kwota 20000 zł.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego co do tego, że brak jest podstaw do przyjęcia, żeby przyznanie J. H. kwoty 4000 zł, nie maksymalnej 20000 zł, nastąpiło z naruszeniem art. 12 ust. 4 ustawy z 17 czerwca 2004 roku, w szczególności z uwagi na to, że stwierdzony okres przewlekłości ograniczał się do ok. 10 miesięcy, nie jak podnosi skarżący kilku lat, a na długotrwałość postępowania miało wpływ w znacznej mierze zachowanie samego powoda. W niniejszym postępowaniu powód nie dowodził, żeby okresy przewlekłości w sprawie VII P 1/12 były faktycznie dłuższe niż przyjęte przez Sad Apelacyjny.

Z kolei jeśli chodzi o argument pełnomocnika powoda (k.28) co do nieuzyskania środków na leczenie, to należy wskazać, że powód nie doznałby tego rodzaju szkody niezależnie od jaki będzie wynik sprawy VII P 1/12. Jeśli dojdzie do uwzględnienia powództwa, to w majątku powoda nie wystąpi wskazywany uszczerbek skoro otrzyma odszkodowanie (ze stosownymi odsetkami za opóźnienie). Jeśli natomiast powództwo nie będzie zasadne, to również brak jest szkody, gdyż powód i tak nie uzyskałby tej kwoty nawet gdyby przewlekłość nie wystąpiła i wyrok zapadł wcześniej.

Powód mógłby jedynie dochodzić naprawienia szkody wynikającej z tego, że należnej kwoty nie otrzymał wcześniej (przy założeniu, że jego powództwo w sprawie VII P 1/12 jest zasadne), ale powód nie konstruował żadnej szkody majątkowej, która miałaby wynikać z samego faktu opóźnienia w otrzymaniu środków (szkody upatrywał jedynie w samym braku tych środków).

Natomiast w tym zakresie powoływał jedynie szkodę niemajątkową – rozwój choroby skóry, który miałby wynikać z negatywnych doznań moralnych i przeżyć psychicznych związanych z stwierdzoną orzeczeniem Sądu Apelacyjnego przewlekłością postępowania występującą przed Sądem Okręgowym w sprawie VII P 1/12.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że powód nie wykazał związku przyczynowego w tym względzie.

Zgodzić się należy ze skarżącym, że ocena czy negatywne przeżycia psychiczne i stres mogły przyczynić się do rozwoju wyprysku rogowaciejącego skóry wymagało wiadomości specjalnych, a tym samym opinii biegłego (art.278 § 1 k.p.c.), jak też, że w razie uznania, iż w danej kwestii winien wypowiedzieć się biegły innej specjalności niż wnioskowany Sąd winien powołać właściwego biegłego. Niemniej jednak w pierwszej kolejności koniecznym było dostarczenie przez stronę powodową Sądowi i biegłemu danych co do wydania tego rodzaju opinii, tj. że u powoda wystąpiły pewne doznania i dolegliwości psychiczne i jakiego rodzaju. Nie ma podstaw do przyjęcia, żeby biegły miał czynić samodzielnie ustalenia w tym zakresie.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 stycznia 2012 roku, I CSK 200/11 (Lex nr 1133787): dowód z opinii biegłego nie służy uzupełnianiu twierdzeń strony o faktach czy nawet do czynienia ustaleń w zakresie faktów możliwych do stwierdzenia na podstawie innych środków dowodowych. Dowód ten może być wykorzystany do weryfikowania wymagających wiedzy specjalnej powiązań między ustalonymi faktami albo do wyprowadzenia z tych faktów wniosków, których sformułowanie wymaga wiedzy specjalistycznej (art. 278 k.p.c.).

Tym samym, aby biegły mógł wypowiedzieć się co do możliwego wpływu doznań psychicznych powoda na jego dermatologiczne schorzenia to najpierw powód musiałby udowodnić, że występowały u niego takie negatywne przeżycia psychiczne, czy inne dolegliwości stresowe, jak też, że wynikały one właśnie z tego postępowania VII P 1/12, w szczególności z jego przewlekłości, czego nie uczynił w niniejszym postępowaniu.

Powód ani w pozwie, ani w swoich wypowiedziach w toku postępowania nie przytaczał żadnych negatywnych przeżyć psychicznych, czy występujących u niego szczególnych emocji i doznań. Skupiał się na chorobie skóry i braku środków na leczenie. Podobnie dokumentacja lekarska, o której zażądanie wnioskował, dotyczyła leczenia schorzeń skóry.

Ponadto biorąc pod uwagę, że w toku sprawy VII P 1/12 J. H. uczestniczył jednocześnie w co najmniej kilkudziesięciu innych postępowaniach karnych i cywilnych, z których wiele dotyczyło znaczącej wartości przedmiotu sporu, jak też w niektórych również występowała przewlekłość postępowania, to nie jest możliwym stwierdzenie, że akurat przedmiotowa sprawa miałaby wywołać szczególne przeżycia, czy objawy stresu (o ile byłyby wykazane). Sam powód nie powoływał się na to, że ta sprawa miała dla niego wyjątkowe i szczególne znaczenie, jak też nie wyjaśnił dlaczego akurat ta jedna sprawa spośród wszystkich pozostałych miałaby wywoływać u niego szczególną reakcję psychiczną, i jaką, w tym wyjątkowy stres.

Można dodać, co słusznie zauważył Sąd Rejonowy, że nie ma podstaw do wyróżniania ewentualnego stresu wywołanego przedmiotową przewlekłością w sytuacji gdy w przypadku powoda wystąpiły (obok kilkudziesięciu spraw sądowych) także takie stresogenne wydarzenia jak dwa udary oraz choroba nowotworowa żony.

W konsekwencji oddalenie wniosku dowodowego co do opinii biegłego było uzasadnione i nie naruszało wskazywanych przepisów k.p.c., gdyż przeprowadzenie tego dowodu było zbędne dla rozstrzygnięcia (art.227 k.p.c.) - doprowadziłoby co najwyżej do wykazania, że pomiędzy ewentualnym stresem a rozwojem choroby skóry jest możliwy związek, ale w dalszym ciągu nie oznaczałoby to, że u powoda wystąpił stres, czy silne negatywne przeżycia, jak też że pozostawały związku z przewlekłością postępowania w sprawie VII P 1/12.

Biorąc pod uwagę powyższe powód nie wykazał przesłanek do przyznania mu zadośćuczynienia z art.445 § 1 k.c. w zw. z art. 417 §1 k.c., nie wykazał związku przyczynowego pomiędzy doznaną krzywdą związaną z rozwojem choroby skóry a bezprawnym wykonywaniem władzy publicznej – przewlekłością postępowania w sprawie VII P 1/12.

Z tych względów zaskarżone orzeczenie jest prawidłowe i nie ma podstaw do jego zmiany lub uchylecia i Sąd Okręgowy na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

Na mocy art. 29 ust. 1 prawa o adwokaturze oraz § 19 ust. 1 w zw. z § 13 ust.1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 6 i w zw. z 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd Okręgowy przyznał adw. G. F. wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną powodowi w drugiej instancji z urzędu w kwocie 2214 zł (wraz z podatkiem od towarów i usług).